

humtank

EN TANKESMEDJA FÖR HUMANISTISK FORSKNING OCH UTBILDNING

HUMTANKS PROGRAM ALMEDALEN 2019

VARJE SAMHÄLLSFRÅGA HAR EN HUMANISTISK DIMENSION.

Humtank är tankesmedjan som verkar för att stärka humanioras roll, i samhället såväl som inom akademien.

Humanistisk forskning fokuserar på människan som social och kulturell varelse, hennes språkliga och konstnärliga uttryck och hennes relation till tillvaron runt omkring oss.

En rad viktiga forskningsfrågor kan enbart besvaras genom humanistisk forskning.

MÅNDAG 1 JULI

SAMVERKAN FÖR SAMHÄLLSUTVECKLING – SKA DET VARA SÅ SVÅRT ATT PRATA OM?

**09:00 - 10:00 (Plats: B-huset, Uppsala universitet,
Huvudentré Cramérgatan 3, Sal B23)**

Humanistisk och samhällsvetenskaplig samverkan sker ofta med civilsamhället: med institutioner, myndigheter, kulturlivet och föreningslivet. Den rör frågor som är väsentliga för samhället: migration, integration, hållbar utveckling, demokratiskt arbete – frågor som också ingår i lärosätenas uppdrag.

Det finns många allmänna föreställningar om vad samverkan är, och ofta förknippas ordet med forskares samarbete med näringsliv, innovationer och för tillväxt svensk konkurrenskraft. Lärosätena tenderar att prata om samverkan på ett sätt som stärker dessa föreställningar, och osynliggör den som rör samhällsutveckling och sociala innovationer. Panelen diskuterar varför det är så och om det finns ett behov av ett bredare samverkansbegrepp.

MÅNDAG 1 JULI

Medverkande:

Leif Runefelt, professor idéhistoria, Södertörns högskola, Humtank
Shirin Ahlbäck Öberg, docent statskunskap, Uppsala universitet
Rebecka Lettevall, dekan, professor idéhistoria, Malmö universitet
Joakim Appelquist, avdelningschef, Vinnova
Jenny Björkman, kommunikationsansvarig, Riksbankens Jubileumsfond
Petra Ragnerstam, moderator, Humtank

KAN ENVIRONMENTAL HUMANITIES RÄDDA VÄRLDEN FRÅN KLIMATKRISEN?

10:15 - 10:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Alltfler lärosäten i Sverige och världen bygger upp tvärvetenskapliga forskningscentra kring environmental humanities. Många menar att detta kommer innebära en renässans för humaniora och ge svar på frågor om klimatkrisen och antropocen som annars inte tagits upp, men kommer det att bli så?

Medverkande:

Peter Degerman, lektor i litteraturvetenskap, Mittuniversitetet
Michael Godhe, Humtank

MÅNDAG 1 JULI

ÄR DEBATTER ÅSIKTSKRIG ELLER SAMHÄLLS- RELEVANTA DISKUSSIONER?

10:45 - 11:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Offentliga debatter är ofta menade att tydliggöra olika ställningstaganden i viktiga samhällsfrågor. Genom att slipa sina argument, ta fram stridsyxan, prata fort, mycket och slagfärdigt kan man få sin åsikt hörd, eller? Ett samtal om hur debatter kan förstås och hur man kan förbereda sig.

Medverkande:

Marie Gelang, docent i retorik, Örebro universitet
Leif Runefelt, Humtank

ÄR SVENSKAR MED MUSLIMSK FAMILJEBAKGRUND MER RELIGÖSA ÄN DE MED KRISTEN?

11:15 - 11:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Det finns en utbredd föreställning att svenskar med muslimsk familjebakgrund är mer religiösa än de med kristen sådan. Men hur är det med den saken? Vilken roll har sekularism spelat i de muslimska länder från vilka Sveriges muslimska befolkning invandrat?

Medverkande:

David Thurfjell, professor i religionsvetenskap, Södertörns högskola
Michael Godhe, Humtank

ÄR HUMANISTISK FORSKNING SAMHÄLLSRELEVANT?

11:45 - 12:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Samverkan har blivit ett ledord i forsknings- och utbildningspolitiken. Men vad är samverkan och vilka forskares samverkan är det som lyfts fram? En rapport visar att lärosäten har svårt att berätta om den humanistiska samverkan som bedrivs och vilken nytta den har i samhället.

Medverkande:

Leif Runefelt, professor i idéhistoria, Södertörns högskola
Marie Gelang, Humtank

MÅNDAG 1 JULI

ÄGER KATASTROFFILMER NÅGOT OM VÅR SAMTID?

12:15 - 12:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Vi översköjs av olika typer av katastroffilmer. Dessa filmer kan ses som spektakulära fantasifoster och kommersiella jippon, men då missförstår vi hur dessa filmer inte bara speglar utan också skapar den verklighet vi lever i idag.

Medverkande:

Petra Ragnerstam, lektor i kulturvetenskap, Malmö universitet
Peter Degerman, Humtank

VILKA KOMPETENSER KRÄVS FÖR DEN FRAMTIDA ARBETSMARKNADEN?

12:45 - 13:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Vilka kompetenser efterfrågas på framtidens arbetsmarknad och hur väl rustade blir studenter inom humaniora för dessa jobb? Är en utbildning inom humaniora bortkastad eller inte?

Medverkande:

Marie Gelang, docent i retorik, Örebro universitet
Leif Runefelt, Humtank

BEHÖVS HUMANIORA NÄR INTELLIGENTA MASKINER TAR ÖVER VÄRLDEN?

13:15 - 13:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Ett samtal om varför humaniora-frågor behövs som motvikt till de mest spekulativa visioner om framtiden som florerar i den populära debatten kring artificiell intelligens, men också hur vissa populära berättelser kan åskådliggöra de utmaningar som vi står inför.

Medverkande:

Michael Godhe, lektor vid Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur, Linköpings universitet
Lina Samuelsson, Humtank

FINNS DET ETT SAMBAND MELLAN NATURROMANTIK OCH POLITISKT ENGAGEMANG FÖR MILJÖN?

13:45 - 14:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Det sägs att svenskarna är ett naturälskande folk och forskning visar att naturen har en viktig plats i många svenskers liv. Samtidigt har svenskarna en livsstil som förmodligen har större negativa effekter på den globala miljön än de flesta andra länders befolkningar. Hur hänger detta ihop?

Medverkande:

David Thurfjell, professor i religionsvetenskap, Södertörns högskola

Peter Degerman, Humtank

VAD HÄNDER MED LITTERATURKRITIKEN I DET NYA MEDIALANDSKAPET?

14:15 - 14:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Dagens digitaliserade medier ställer nya krav på litteraturkritiken och oro har uttryckts för vad de innebär för det offentliga samtalet om litteratur. Riskerar litteraturkritiken att försvinna eller ta sig andra former och vad innebär i så fall det för kritikens funktion i samhället?

Medverkande:

Lina Samuelsson, lektor i litteraturvetenskap, Mälardalens högskola

Michael Godhe, Humtank

ATT HANDLA ELLER INTE HANDLA? – DET ÄR FRÅGAN

14:45 - 15:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Dagens politiska aktivism – inte minst när det gäller miljöfrågor – lägger stor vikt vid individens förmåga att göra riktiga val och därmed påverka samhället. Är det alltid positivt att göra val och handla? Kan det vara så att den passive påverkar miljö och samhälle på det mest konstruktiva sättet?

Medverkande:

Peter Degerman, lektor i litteraturvetenskap, Mittuniversitetet

Petra Ragnerstam, Humtank

HUR KAN SVERIGE VARA EUROPAS MEST SEKULARISERADE OCH MEST MÅNGRELIGIÖSA LAND SAMTIDIGT?

09:15 - 09:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Sverige är enligt en del uppskattningar världens mest sekulariserade land. Samtidigt har de senaste decenniernas demografiska förändringar medfört att Sverige också snart kommer vara Europas mest mångreligiösa land. Vilka utmaningar medför denna nya religionssituation för samhället?

Medverkande:

David Thurfjell, professor i religionsvetenskap, Södertörns högskola

Petra Ragnerstam, Humtank

KAN DYSTOPIER ANVÄNDAS SOM FÖREGRIPANDE KUNSKAP?

09:45 - 10:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Ett samtal om hur dystopiska skildringar av framtiden kan fungera som varningsklockor och i bästa fall få oss att agera för att undvika de scenarion som skildras, men också vad dystopier säger om vår tid.

Medverkande:

Michael Godhe, lektor vid Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur, Linköpings universitet

Lina Samuelsson, Humtank

KAN HUMANIORA LÖSA FRAMTIDENS SAMHÄLLS-UTMANINGAR?

10:15 - 10:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Vilken betydelse har humaniora gällande de stora utmaningar vi står inför såsom AI, migration och hållbar utveckling?

Är det endast STEM-forskning som ger svaren eller har humaniora något att tillföra?

Medverkande:

Meddelas senare

HUR VÄLJS DE BÄSTA FORSKNINGSANSÖKNINGARNA UT—OCH ÄR DET VERKLIGEN DE BÄSTA?

10:45 - 11:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Ett samtal om hur forskningsfinansiärerna väljer ut forskningsprojekt, vem som ges makten att välja och vilken forskning som därmed prioriteras.

Medverkande:

Robert Hamrén, Riksbankens Jubileumsfond

Petra Ragnerstam, Humtank

HUR KAN VI FÖRHÅLLA OSS TILL OCH POLITISKT AGERA PÅ ANTROPOCEN SOM KATASTROF?

11:15 - 11:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Vår tid kännetecknas av katastrof- och apokalyptänkande, med särskilt fokus på miljö. Men att tänka i stora tidshorisonter, att tänka globalt och att kunna föreställa sig de komplexa sammanhang i vilka vi agerar är inte lätt. Går det att politiskt agera på något vi inte ens kan föreställa oss?

Medverkande:

Petra Ragnerstam, lektor i kulturvetenskap, Malmö universitet

Leif Runefelt, Humtank

HUR SKA FORSKARE KOMMUNICERAR SIN FORSKNING?

11:45 - 12:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Hur får forskare genomslag i media utan att ge avkall på sin kompetens och specialisering? Många forskare är motvilligt inställda till medial uppmärksamhet, att förenkla många års forskning är svårt. Med vem förväntas en forskare kommunicera och hur?

Medverkande:

Sara Arvidson, Kommunikationschef, Örebro universitet

Marie Gelang, Humtank

LIBERAL ARTS - ÄR DET NÅGOT FÖR SVENSKA UNIVERSITET?

12:15 - 12:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Liberal arts-traditionen ser som sin uppgift att ge studenter en bred kunskapsbas över ämnesgränserna. Kan den användas för att förbättra kunskapsituationen i Sverige idag? Hur ska det i så fall gå till och vilka är fallgroparna? Vilka är Liberal arts-tankens fördelar och utmaningar?

Medverkande:

Moa Ekbohm, lektor i latin, Göteborgs universitet

Michael Godhe, Humtank

ÄR SAMVERKAN MELLAN HUMANIORAFORSKARE OCH SAMHÄLLET OMÖJLIG?

12:45 - 13:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Samtal om hur forskningsfinansiärerna jobbar med olika projekt för att stimulera kunskapsutbyte mellan humanister inom akademien och organisationer utanför universitetsvärlden. Hur kan vi nyttja varandras kompetenser för att skapa en bättre värld?

Medverkande:

Torbjörn Eng, forskningshandläggare, Riksbankens Jubileumsfond

Petra Ragnerstam, Humtank

FÅR MAN SÄGA VAD MAN VILL? OM IDENTITETS-POLITIK INOM AKADEMIN.

13:15 - 13:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Humaniora anklagas ibland för att vara ideologiserad där politiserad forskning utgår från vilken socio-kulturell grupp forskaren tillhör. Men bör forskarsamhället ta hänsyn till forskarens egen identitet och grupptillhörighet när forskningsresultaten bedöms?

Medverkande:

Meddelas senare

HUR KAN TYSTNADEN TALA I DET OFFENTLIGA SAMTALET?

13:45 - 14:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

En diskussion kring begreppet ”talande tystnad” i det offentliga och politiska samtalet. Hur kan man använda den språkliga pausen för att förstärka sitt budskap? Finns det skillnader mellan olika kulturer och språk när det gäller hur långa tystnader som tolereras?

Medverkande:

Patrik Hadenius, språkvetare, journalist, Språktidningen Jenny Larsson, Humtank

FINNS DET ETT NYTT SVERIGE?

14:15 - 14:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

När vet man att något hänt? Att vi står inför ett nytt skede, eller en ny era? När vet vi att Sverige är nytt? En diskussion kring utvecklingen i Sverige de senaste hundra åren med utgångspunkt i material från forskare inom humaniora och samhällsvetenskap.

Medverkande:

Patrik Hadenius, språkvetare & journalist, Språktidningen Jenny Björkman, kommunikationsansvarig, Riksbankens Jubileumsfond Jenny Larsson, Humtank

VAD KAN SKÖNLITTERATUREN SÄGA OSS OM DET SVENSKA SAMHÄLLET?

14:45 - 15:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Ett samtal om hur skönlitteraturen förhåller sig till de sociala och politiska utmaningar som är brännande frågor i vår samtid, till exempel miljöfrågan, flyktingkrisen och välfärdsstaten.

Medverkande:

Johannes Klenell, kulturredaktör, tidningen Arbetet Michael Godhe, Humtank

VEM ÄGER RÄTTEN TILL MARKEN? NATURRESURS-KONFLIKTER I NYA PERSPEKTIV.

09:15 - 09:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Frågan om vem som har den historiska rätten till ett markområde är ofta både kulturellt och politiskt känslig. Kan historisk forskning hjälpa oss att förstå vilken roll plats och identitet kan ha i markrättskonflikter av detta slag?

Detta samtal är tyvärr inställt.

Medverkande:

Roine Viklund, lektor i teknikhistoria, Luleå tekniska universitet Peter Degerman, Humtank

VARFÖR ÄR ALLMÄNHETENS FÖRTROENDE FÖR HUMANIORAFORSKNING LÅG?

09:45 - 10:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Naturvetenskap är ofta normen när forskning beskrivs i populärkultur. Enligt en nyligen genomförd studie har förtroendet för humaniora som forskningsområde visat sig vara låg – främst för att folk saknar uppfattning om ämnet.

Medverkande:

Gustav Bolin, Vetenskap & Allmänhet Martin Berman, Vetenskap & Allmänhet Jenny Larsson, Humtank

BEHÖVER VI ARBETA I FRAMTIDEN?

10:15 - 10:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Digitaliseringen av samhället diskuteras i dagspressen och i populärkulturella sammanhang. När vissa varnar för massarbetslöshet menar andra att vi måste införa universell medborgarlön och minskad arbetstid. Men vad skulle minskad arbetstid eller till och med befrielse från arbetet innebära för oss?

Medverkande:

Michael Godhe, lektor vid Institutionen för studier av samhällsutveckling och kultur, Linköpings universitet Marie Gelang, Humtank

HAR KROPPSSPRÅKET NÅGON BETYDELSE I POLITISK KOMMUNIKATION?

10:45 - 11:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Politisk kommunikation handlar om mycket mer än argument kring sakfrågor. Inte sällan lyfts vikten av ett fångande och karismatisk framförande. Vilken betydelse har kroppsspråket för hur politiska budskap tas emot? Ett samtal om kroppsspråkets funktion i politisk kommunikation.

Medverkande:

Marie Gelang, docent i retorik, Örebro universitet Michael Godhe, Humtank

HUR VIKTIGA ÄR BÖCKER PÅ FÖRSKOLAN?

11:15 - 11:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Förra regeringen satsade miljonbelopp på böcker till förskolorna och i flera kommuner har särskilda förskolebiblioteket byggts upp. Men hur används litteraturen och biblioteken? Varför är det viktigt att litteraturen får en framstående plats redan på förskolan och vad krävs för att den ska få det?

Medverkande:

Lina Samuelsson, lektor i litteraturvetenskap, Mälardalens högskola Petra Ragnerstam, Humtank

KAN POESI RÄDDA VÄRLDEN?

11:45 - 12:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Inför avgörande frågor om liv och död, när inga ord tycks räcka till, har människor genom årtusenden vänt sig till konst och poesi. När vetenskapen försöker ge oss svar på frågor om de stora samhällsutmaningarna, ger poesin oss verktyg att tänka om också det otänkbara.

Medverkande:

Peter Degerman, lektor i litteraturvetenskap, Mittuniversitetet Leif Runefelt, Humtank

VILKEN ROLL KAN HUMANISTISKA ÄMNESKUNSKAPER SPELA I FRÅGOR OM SKOLUTVECKLING?

12:15 - 12:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Skolutveckling påverkas i stor utsträckning av organisations- och ledarskapsforskning. Mindre uppmärksamhet har givits åt de möjligheter skolämnenas innehåll erbjuder. Kan till exempel litteraturundervisningen bidra till att hantera problem inom skolan och utveckla dess förutsättningar?

Medverkande:

Peter Degerman, lektor i litteraturvetenskap, Mittuniversitetet Lina Samuelsson, Humtank

ÄR TAJMNING EN FÖRUTSÄTTNING FÖR POLITISKT GENOMSLAG I OFFENTLIGHETEN?

12:45 - 13:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

I politiken är tajmning en viktig förmåga. Det gäller att fatta rätt beslut i rätt tid, att välja rätt tidpunkt för rätt avslöjande, att engagera sig i rätt sak i rätt tid; allt för att få gehör för sina åsikter och framstå som trovärdig. Ett samtal om vad tajmning är.

Medverkande:

Marie Gelang, docent i retorik, Örebro universitet Leif Runefelt, Humtank

KAN LAJV FUNGERA SOM POLITISK ARENA?

13:15 - 13:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Idén med lajv baserar sig på att kunskap inte enbart uppnås genom hjärnaktivitet utan också på kroppslig erfarenhet. Många lajv utgår från att skapa erfarenheter som påverkar hur vi sedan agerar i samhället och i vår kultur. Är sådana erfarenheter riktiga eller bara påhittade?

Medverkande:

Petra Ragnerstam, lektor i kulturvetenskap, Malmö universitet Peter Degerman, Humtank

humtank

EN TANKESMEDJA FÖR HUMANISTISK FORSKNING OCH UTBILDNING

ONSDAG 3 JULI

ÄR SVENSKA SPRÅKET OBSOLET SOM FORSKNINGSSPRÅK? OM HUMANISTISK FORSKNING PÅ SVENSKA

13:45 - 14:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Behöver vi forskning på svenska? Vem skriver vi för när vi bedriver forskning? Inte endast samhällsvetenskaperna utan humanioran går nu mot en allt högre andel engelsk grundforskning. Är det helt oproblematiskt, eller finns det förtjänster med svensk forskning?

Medverkande:

Leif Runefelt, professor i idéhistoria, Södertörns högskola

Lina Samuelsson, Humtank

KRITIKENS KRIS – EN SJÄLVUPPFYLLANDE PROFETIA?

14:15 - 14:30 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Kulturkritiken krisar inte bara i Sverige, men de skäl som anges är inte alltid desamma. Vad kan vi lära av att titta på hur kritikdebatter ser ut i andra länder? Och varför är det vissa problem som ständigt återkommer i den svenska?

Medverkande:

Lina Samuelsson, lektor i litteraturvetenskap, Mälardalens högskola

Marie Gelang, Humtank

VARFÖR DIGITALISERAR IT-LANDET SVERIGE INTE SITT KULTURARV?

14:45 - 15:00 (Humtank-tältet, Hamnplan, H217)

Sverige har en självbild som ett föregångsland inom IT. Ändå hittar den historiskt intresserade forskaren bara fragment och lösryckta bitar av det skriftliga kulturarvet på nätet. Där ligger vi efter andra länder. Vad betyder det för svensk forskning, och för den svenska allmänheten?

Medverkande:

Leif Runefelt, professor i idéhistoria, Södertörns högskola

Peter Degerman, Humtank

humtank.se

info@humtank.se

[@HumtankSverige](https://twitter.com/HumtankSverige)

facebook.com/humtank

KONTAKTA GÄRNA
VÅRA VERKSAMHETSLEDARE:

isak.hammar@humtank.se

jenny.larsson@humtank.se